

ОБЛАСТНА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЛАСТ ТЪРГОВИЩЕ 2014 – 2020 г.

РЕЗЮМЕ

I. Въведение – картина на областта – общи характеристики, проблеми и потенциали

Новата областна стратегия за развитие (ОСР) на област Търговище 2014 – 2020 е от второ поколение. Тя се създава по време, когато още действа стратегията на настоящия планов период и същевременно се оформя стратегическата рамка за новия планов период. Заемайки третото йерархично ниво в регионалното планиране под Националната стратегия за регионално развитие (НСРР) 2012-2022 и Регионалния план за развитие (РПР) на СИР, настоящата ОСР следва хронологичния ред за определяне на „...средносрочните цели и приоритети за устойчиво интегрирано регионално и местно развитие на територията на съответната област в съответствие с предвижданията на НСРР, РПР на СИР и другите структуроопределящи политики“. Така ОСР навреме ще поеме и функциите на стратегическа рамка за низходящите в йерархията на регионалното планиране, общински планове за развитие.

Ключовите промени в стратегическата рамка за новия планов период са с носители стратегия „Европа 2020“ и „Териториален дневен ред на ЕС - 2020“, както и националните им интерпретации в Националната програма за развитие „България 2020“. Стратегията „Европа 2020“ въвежда запомняща се формула за развитие през следващия планов период – „интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж“. За първи път ЕС има еднозначни цели с количествени измерители. Съобразявайки се с изходната си позиция и прогнозируемите възможности, България поема съответни ангажименти.

Основните промени в контекста на стратегическото планиране се определят от няколко ключови фактора:

- Членството на България в ЕС;
- Доминиращо влияние на глобалната криза върху икономическата среда. Усилията на България за преодоляване на въздействията на кризата, налагат преосмисляне на политиките, пълно и ефективно усвояване на наличните средства от ЕС, както и нова, агресивна политика за привличане на инвестиции и създаване на устойчиви работни места;
- Целите и политиките, регламентирани в новите стратегически документи на европейско, национално и регионално ниво, в т.ч. Стратегията „Европа 2020“, Националната програма за реформи на Република България 2010-2013 г. (в изпълнение на стратегия „Европа 2020“), както и подготовката за новия програмен период 2014-2020 г.

Действащата до края на 2013 г. стратегия беше оценена като адекватна на контекста, потребностите и потенциалите на областта, но не успяла да реализира целите си:

Визия:

Определена от Областната стратегия 2005-2015 г.

„Област Търговище ще бъде регион отворен към Европа и света с конкурентна икономика базирана на знанието, иновативни производствени структури, модернизирана инфраструктура, подобрен социален статус и висок жизнен стандарт на населението. Балансираното и устойчиво развитие на територията ще превърне областта в място, привлекателно за бизнес и инвестиции, със съхранени природна среда и валоризирано културно наследство, с развитие качествени форми на туризъм.“

При Актуализацията на областната стратегия, съгласно препоръките на Междинния доклад, във визията на стратегията е направена редакция, като е отчетено че от 1 януари 2007 г. България вече е членка на ЕС. Текстът на визията се редактира по следния начин:

„Област Търговище – проспериращ европейски регион с устойчиво развитие, конкурентна икономика, висок жизнен стандарт, привлекателно място за живот, бизнес, инвестиции и туризъм със съхранена природна среда, традиции и култура.“

Главната цел на Актуализираната областна стратегия 2011 – 2013 г. е:

Осигуряване на ускорено социално-икономическо развитие на областта и повишаване на жизнения стандарт с оглед преодоляване различията в развитието спрямо останалите области в страната.

Главната цел на областната за развитие може да се постигне чрез етапното реализиране на следните стратегически цели:

СЦ 1: Засилване конкурентността на областната икономика, повишаване равнището на заетост и на инвестициите в развитието на човешкия потенциал

СЦ 2: Подобряване качеството на инфраструктурата и целево опазване на околната среда с оглед осигуряване на устойчивост в областното развитие

СЦ 3: Подобряване привлекателността на района, качеството на живот и социалния статус на населението и намаляване на вътрешнообластните различия

Основните приоритети на ОСР 2011- 2013 г. са:

П 1: Създаване на активна бизнес среда за насърчаване на инвестициите и развитие на конкурентноспособна икономика базирана на знанието.

П 2: Модернизация на инфраструктурата, създаваща условия за балансирано развитие, засилване на инвестиционната атрактивност на територията, за приобщаване на икономиката на областта към националната и за повишаване качеството на жизнената среда.

П 3: Интегрирано селищно развитие (градско и селско), повишаване стандарта на живот и създаване на екологосъобразна и качествено организирана жизнена среда.

П 4: Укрепване на институционалния капацитет на областно и общинско равнище и подобряване на териториалното управление на основата на нови информационни

технологии.

П 5: Подпомагане развитието на районите за целенасочена подкрепа и стимулиране на селското и горското стопанство в областта.

Към очертаната стратегическа рамка за новия планов период следва да отбележим допускането, че законовата рамка на ОСР ще се запази без радикални промени. Това би означавало, че ще се запази същността, ролята и институционалната рамка на областните стратегии. Това означава още, че новата ОСР е естествено продължение на действащата в момента.

Новата ОСР Търговище 2014-2020 визира период от седем години. Това ще е период, белязан с усилията и надеждите за преодоляване на ефектите от глобалната криза. Период, поставящ на изпитание всички нива на планиране и функциониране. Период, в който успехът ще бъде пряка функция от степента на съобразяване с основните предизвикателства:

- *Демографски промени* – застаряване, намаляване, обезлюдяване, миграция;
- *Глобализация* – необходима конкурентоспособност – качество, ефективност;
- *Климатични промени* – уязвимост от наводнения, засушавания, пожари;
- *Енергийна зависимост* – увеличаващ се риск, диверсификация, ВЕИ, енергийна ефективност.

Следвайки принципа за приемственост, новата ОСР запазва стратегическата насоченост на настоящата областна стратегия за развитие (2011 – 2013 г.), като я надстроява с цели и приоритети, гарантиращи съответен принос на област Търговище към националните ангажименти по „Европа 2020“.

Следвайки принципите на партньорство, прозрачност и публичност, новата ОСР изразява консолидираното виждане на всички заинтересовани страни.

ПО-ВАЖНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ОБЛАСТ ТЪРГОВИЩЕ

- Област Търговище в сравнителен план с другите области от СИР заема относително по-ниски позиции в икономическо отношение. **Макроикономическата ситуация в областта е с влошени показатели** спрямо 2008 г. в резултат от негативното въздействие на продължаващата световна финансова и икономическа криза, изострянето на дълговата задлъжнялост на страните от еврозоната и конкурентната среда в рамките на ЕС;
- Относително добре се развива **„стъкларската индустрия“**, като всички дейности в нея са взаимно обвързани и развитието на една от тях води до развитие и на другите и по този начин формира клъстер. В този уникален в спецификата на областта елемент има сериозен потенциал за бъдещо успешно развитие;

- Въпреки сериозните аспирации за **развитие на туризма** от общинските власти и въпреки направените отдавна изводи и препоръки, няма стъпки към развитие, въпреки наличния потенциал;
- В областта няма институции **за НИРД** и за внедряване на високотехнологични производства, въпреки сравнително добрия инженерен потенциал на областта;
- **Високо е нивото на външна миграция**, особено на млади хора, ограничена е гъвкавостта на пазара на труда за привличане на висококвалифицирани кадри Нисък е **коэффициентът на заетост** на лицата от 20 до 64 години – 63,6 % през 2011 г. - далече от изпълнението на Националната цел за изпълнение на Стратегия „Европа 2020“ – 76 % заетост;
- Няма напредък в преодоляването на **вътрешнообластните различия и неравенства** в областта. Засилени са неравенствата между областния център и съставните общини в рамките на областта. Проявява се проблемът “център-периферия”;
- В областта функционира сравнително добре развита мрежа от учебни заведения, но броят на лицата с висше образование не е висок. Все още **системата на образованието** не е достатъчно гъвкава и реформирана, за да отговори по-пълно на местните и регионалните нужди от професионални и технически кадри в различните сфери на икономиката;
- Системата на **здравеопазването** и социалните услуги на областта е сравнително добре развита и като цяло покрива нуждите от здравна и социална помощ. Проблем в системата на здравеопазването и социалните услуги е осигуряването на равни възможности за достъп до здравните и социалните услуги на всички, включително и на живеещите в отдалечени малки населени места, и повишаването на качеството на здравните и социалните услуги;
- **Изостава изграждането на телекомуникационната мрежа** в областта, както и в по-малките населени места в цялата област, което възпрепятства въвеждането на иновации и модерни технологии. Констатира се ограничен достъп до Интернет и изоставане в развитието на информационното общество в селата и малките градове;
- **Пътната мрежа** в областта е със задоволителна гъстота, но пътищата, особено регионалните и местните пътища, са в лошо състояние, което налага своевременното им ремонтране за подобряване на вътрешнорегионалната свързаност;
- Областта има ниска **изграденост на пътищата от висок клас** - автомагистрала няма, относителният дял на пътищата с национално значение (АМ и първи клас) е по-нисък от средния за СИР и този за страната;
- Регионалното **летище Търговище** не се използва, а уникалното му местоположение дава възможност да обслужва обширен район, обхващащ областите Търговище, Шумен и Разград;

- Областта е уязвима към **предизвикателствата пред развитието** през 21-ви век - глобализацията, демографските промени, енергийната зависимост и най-вече към климатичните промени;
- В бъдещото териториално-урбанистично развитие на района е важно да се стимулира развитието на **полицентрична система от градски центрове**, като по този начин се тушира неблагоприятната диспропорция между центъра и периферията и се осигурява по-лесен достъп до работни места, услуги и култура, които предлагат градовете-центрове.

Проведената анкета във връзка с разработването на Областната стратегия за развитие на област Търговище показва оценката на местните и професионалните общности за състоянието и потребностите на областта и по този начин подкрепя и допълва изводите от анализа в следните направления:

В икономиката - липсата на работни места и заетост извън земеделската заетост основателно се отбелязва като сериозен проблем, акцентира се най-вече на ниската производителност на труда и ресурсна ефективност. Посочва се и високата зависимост от внос на ресурси и енергия, ниските разходи за НИРД. Липсата на работни места е причината за трайна миграция на младите хора към по-големи градове в страната и в чужбина.

В социалната сфера – се отбелязва трудният достъп до здравни услуги поради остарялата пътна инфраструктура и закриване на активното лечение по съображения за ефективност. Необходимостта от социални услуги расте, но те не могат да бъдат задоволявани адекватно. Липсата на професионално образование също се посочва като причина за изоставането.

В сферата на техническата инфраструктура, която се оценява като ключов проблем в района – преди всичко се посочва остарялата мрежа на ВиК, многото аварии и големите загуби на питейна вода, което води до най-високи нива на цената на водата в страната. Слабо изградената и неподдържана пътна инфраструктура от ниските класове също е сред посочените сериозни проблеми. Ниско е и нивото на телекомуникационната безопасност.

Най-голям брой от анкетираните са на мнение, че *най-важните социално-икономически области*, които трябва да се развиват приоритетно в периода 2014-2020 г. са: *водоснабдителна и канализационна инфраструктура, селско стопанство и индустрия*. По-малък брой от отговорилите посочват здравните и социални услуги, туризма, образованието и науката. Показателно е, че значителен брой от отговорилите подчертават важността на доизграждането на водоснабдителната и канализационна

инфраструктура и подобряването на здравните и социалните услуги, образованието и науката, макар това да не са икономически области. Това потвърждава становището, че инфраструктурата и здравните услуги са болезнените проблеми в областта.

Като най-важни икономически опори на областта анкетираните посочват промишлеността, развит земеделски отрасъл, много добри условия за интензивно и екологосъобразно земеделие и човешки ресурс.

Въпреки констатираните проблеми и незадоволителни резултати, анализът показва, че областта притежава добри потенциали за бъдещо развитие, които следва да се използват и насочват правилно.

SWOT анализът е връзката между аналитичната част и стратегическата част на настоящия документ. Въз основа на аналитичната част авторският колектив предлага следния SWOT анализ.

Силни страни	Слаби страни
<p>Добро природогеографско и транспортно-комуникационно местоположение на областта;</p> <p>Наличие на оформено урбанистично ядро с голям потенциал за развитие;</p> <p>Наличие на стратегически чуждестранен инвеститор;</p> <p>Висока концентрация на чужди инвестиции в областта, нарастващ дял на преките чуждестранни инвестиции, въпреки икономическата криза;</p> <p>Наличие на свободна квалифицирана работна ръка;</p> <p>Разнообразен почвено и климатичен и релефен комплекс, благоприятстващ развитието на селското стопанство;</p> <p>Добри условия за интензивно и екологосъобразно земеделие;</p> <p>Пространствено добре развита пътна</p>	<p>Ниска заетост и висока безработица;</p> <p>Ниски доходи и жизнен стандарт;</p> <p>Диспропорции в социално-икономическото развитие на общините;</p> <p>Отсъствие на високотехнологична икономика;</p> <p>Слаба пазарна ориентация на МСП;</p> <p>Неизградена инфраструктура на бизнеса;</p> <p>Недостатъчна модернизация на аграрния сектор;</p> <p>Дребно фамилно стопанство и примитивни условия в земеделските и животновъдни структури;</p> <p>Проблеми с достъпа до здравни и социални услуги на населението;</p> <p>Наличие на голям брой здравно неосигурени лица;</p>

<p>мрежа с гъстота над средната за страната;</p> <p>Благоприятен комплекс от съхранена природна, антропогенна среда и биоразнообразие;</p> <p>Потенциал за по-широко използване на ВЕИ;</p> <p>Газификация на областта;</p> <p>Добре развита мрежа от културни институции;</p> <p>Съчетание на рекреационни ресурси – минерални води, гори, водни площи, природни забележителности;</p> <p>Потенциал за развитие на културен, еко и селски туризъм;</p> <p>Добри условия за развитие на ловен туризъм.</p>	<p>Липса на визия за професионално и квалификационно обучение на населението;</p> <p>Отдалеченост на някои селища от средишните училища;</p> <p>Наличие на слети паралелки в селските училища;</p> <p>Амортизиран сграден фонд и материално-техническа база на здравеопазването и културата;</p> <p>Влошено състояние на местната пътна мрежа;</p> <p>Износена водопроводна мрежа с големи загуби;</p> <p>Недостатъчно изградена канализационна мрежа в малките населени места;</p> <p>Недостатъчен брой ПСПВ и ГПСОВ;</p> <p>Бавно внедряване на нови технологии и изоставане в изграждането на телекомуникационната мрежа;</p> <p>Ограничен достъп до Интернет и изоставане на развитието на информационното общество в селата;</p> <p>Остарели производствени мощности;</p> <p>Недостатъчно развити публично-частни партньорства;</p> <p>Слабо използване на потенциала за научно-изследователска и развойна дейност и сътрудничество с бизнеса;</p> <p>Липса на качествена и навременна информация относно възможностите за диверсификация и развитие на бизнеса;</p> <p>Слаба заинтересованост на населението от кандидатстване за финансиране и</p>
--	---

	усвояване на европейски фондове.
Възможности	Заплахи
<p>Привличане на инвестиции чрез структурните фондове на ЕС;</p> <p>Конкурентоспособно развитие на малките и средни предприятия;</p> <p>Привличане на чуждестранни инвестиции свързани с възможността за формиране на клъстери стъкло, храни и ВЕИ;</p> <p>Развитие на конкурентен аграрен сектор и хранително-вкусова промишленост, обвързани с клъстер храни;</p> <p>Развитие на екоземеделие, алтернативен туризъм и включване на атрактивни обекти в общ туристически продукт с други съседни области и общини;</p> <p>Включване на 51 села от състава на община Търговище с достъп до "Програмата за Развитие на селските райони";</p> <p>Създаване на мрежа от преработвателни предприятия с утвърдена търговска марка;</p> <p>Възможности за разкриване на нови работни места;</p> <p>Диверсификация на икономическата дейност;</p> <p>Предстоящо започване на АМ Хемус и възможност за устройване на удачни връзки и контактни зони;</p> <p>Внедряване и използване на ВЕИ;</p> <p>Оптимизиране на структурата на професионалното образование;</p>	<p>Продължаващо влияние на световната икономическа криза;</p> <p>Висок коефициент на безработица;</p> <p>Ниски доходи и нисък жизнен стандарт;</p> <p>Негативно влияние на глобализацията, климатичните промени, енергийната зависимост, демографски упадък;</p> <p>Забавяне изграждането на АМ Хемус;</p> <p>Слабо развита бизнес-инфраструктура;</p> <p>Изтичане на висококвалифицирани кадри и млади хора от областта и продължаващо негативно развитие на демографските процеси;</p> <p>Продажба на терена на летище</p> <p>Търговище без клауза за възстановяване на експлоатацията му.</p>

<p>Потенциална възможност за пълна газификация;</p> <p>Укрепване на малките градове – опорни центрове на селищната мрежа, обслужваща селските райони;</p> <p>Възстановяване на летище Търговище.</p>	
--	--

II. Визия, цели и приоритети за развитие на областта за периода 2014 – 2020 г.

Визия

Визията отразява желанието за достигане на определено ниво на развитие на област Търговище за конкретния планов период 2014 – 2020 г., използвайки местните природни, социални и икономически потенциали, чрез формулиране на политическа и стратегическа рамка с цел устойчиво усвояване на тези потенциали и валоризация на предимствата на областта.

През периода на действие на настоящата областна стратегия и особено през последните години се увеличиха предизвикателствата и заплахите в европейски, национален и регионален мащаб вследствие на глобализацията, икономическата криза, демографския упадък, климатичните промени, енергийната зависимост, рискът от възможната загуба на биоразнообразие и на природно и културно наследство.

Независимо от новите реалности, общата представа за желаното бъдещо развитие и състояние на област Търговище следва да продължи да носи основните черти на позитивни представи и очаквания за: „динамично развитие“, „устойчиво развитие“, „оптимален икономически растеж и заетост“, „подобро качество на живот“, „съхранено природно и културно наследство“. В тази насока е формулирана визията за развитие на област Търговище. При формулиране на визията са взети предвид изводите от социално-икономическия анализ, изявените проблеми и потенциали за бъдещото развитие в областта. Тя съдържа представата за бъдещо динамично, устойчиво и хармонично развитие на областта. В такава насока е формулирана **визията** за развитие на област Търговище в периода 2014–2020 г.:

Търговищка област ще се развива като жизнеспособна териториална единица в пределите на националното и Европейското пространство, с подобрен жизнен стандарт, привлекателно място за живот, бизнес, инвестиции и туризъм, съхранена природна среда, традиции и култура

В целите на стратегията е заложена идеята за постигане на координация и допълняемост на секторните политики в рамките на областта. Те съдържат насочващи посоки на действие и стратегически перспективи за общинските планове за развитие и устройство на територията. В тях е заложено постигането на териториално сътрудничество за осъществяване на съвместни дейности, включително такива с трансграничен, междурегионален и транснационален характер.

За реализацията на целите и приоритетите на стратегията е необходимо ефективно участие на всички заинтересовани страни и партньори и осигуряване на публичност, прозрачност и информация при изпълнението на стратегията.

Областната стратегия за развитие визира 7-годишния период 2014-2020 г. който съвпада с периода на действие на Регионалния план за развитие на Североизточен район и на Общинските планове за развитие и с периода за програмиране на помощта от структурните и Кохезионния фонд на ЕС.

Целите и приоритетите на политиката за регионално развитие на областта, отразяват нейната конкретна специфика, през която са пречупени и конкретизирани приоритетите, залегнали в общоевропейските и в националните стратегически документи за постигане на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж. Взети са предвид 11-те тематични цели, адресирани от общия европейски регламент, върху които фондовете на Общата стратегическа рамка ще съсредоточат своята подкрепа:

1. Засилване на научноизследователската дейност, технологичното развитие и иновациите;
2. Подобряване на достъпа до информационни и комуникационни технологии;
3. Повишаване на конкурентоспособността на малките и средните предприятия, в т.ч. и на селскостопанския сектор;
4. Подкрепа за преминаването към нисковъглеродна икономика във всички сектори;
5. Насърчаване на адаптацията към изменението на климата и превенцията и управлението на риска;
6. Опазване на околната среда и насърчаване на ресурсната ефективност;
7. Насърчаване на устойчивия транспорт и премахване на участъците с недостатъчен капацитет във всички ключови мрежови инфраструктури;
8. Насърчаване на заетостта и подкрепа за мобилността на работната сила;
9. Насърчаване на социалното приобщаване и борба с бедността;
10. Инвестиции в образованието, уменията и ученето през целия живот;
11. Повишаване на институционалния капацитет и ефективна публична администрация.

Във връзка с тези тематични цели Стратегията за развитието на областта, като отчита собствената областна специфика и индивидуалност, е насочена към следните приоритетни направления:

- Подобряване на бизнес средата за привличане на конкурентоспособни инвестиции в производения сектор и подпомагане на малките и средните предприятия;
- Стимулиране активното развитие на дейностите и услугите, свързани с преработващата и хранително-вкусовата промишленост и формирането на производствен клъстер на "стъкло";
- По-активно внедряване на иновации в производството, като се подпомага сътрудничеството между образователните институции, изследователските и развойните звена и бизнеса;
- Постигане на енергийна ефективност в производството, бита и транспортния сектор, въвеждане на възобновяеми енергийни източници и стимулиране на нисковъглеродна местна икономика;
- Подобряване на публичните електронни услуги и електронния пазар, както и осигуряване на ширококолов достъп за населението и фирмите;
- Подобряване на трудовия пазар на територията на областта, като се стимулират трудовата мобилност, младежката заетост, професионално-образователните системи, формите за квалификация и преквалификация и учене през целия живот;
- Подкрепа на социалната интеграция, намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване на непривилегированите групи от населението, като се отчитат териториалните проявления на тези проблеми;
- Подкрепа за оптимизиране и повишаване качеството на системата на здравеопазване и социални услуги, за подобряване образователната система и съхраняване и развитие на културата, културното наследство и културните институции;
- Отчитане на глобалните екологични цели в процеса на стратегическо планиране и включване на мерки за опазване и поддържане на природното равновесие, както и мерки, насочени към адаптирането на областната територия към климатичните промени;
- Отчитане ролята на градовете като центрове на развитието и прилагане на подходи за интегрирано градско развитие и за решаване на проблеми в развитието на прилежащите селски райони;
- Издигане ролята на град Търговище и повишаване значението му като урбанистичен център от трето йерархично ниво в Североизточния район;
- Подобряване на териториалната свързаност и на социалното, икономическото и културното сътрудничество и сближаване между общините в областта, намаляване на ефекта „периферност“;

- Реализиране на трансгранични и междурегионални инициативи, включително чрез публично-частно партньорство и разширяване на достъпа до източници на финансиране.

Главната цел на областната стратегия е:

Постигане на устойчиво икономическо, социално и пространствено развитие на областта чрез активизиране на собствения ресурс и сближаване в национален и международен мащаб с оглед преодоляване на различията спрямо другите области в страната

Главната цел е съобразена с определената визия за желаното развитие на областта като органично пространство от националната и европейската територия, реализиращо динамично и устойчиво развитие с подобро качество на живота и съхранено природно и културното наследство. В целта е заложено постигането на просперитет и устойчиво бъдещо развитие в икономиката, в социалната и културната сфера, както и в териториалната структура. Такова развитие може да бъде постигнато и да поддържа устойчивост, ако се основава на активизиране на собствения ресурсен и човешки потенциал и ако е съчетано с включване и на външните фактори и сътрудничество на всички нива.

Главната цел за устойчиво и комплексно социално-икономическо и пространствено развитие на областта е представена в четири стратегически цели.

Стратегическа цел 1:

Постигане на интелигентен икономически растеж чрез развитие на собствения потенциал и акцентирание върху иновации и икономика на знанието, съчетано с ефективно опазване на околната среда

Приоритет 1.1. Подобряване на научното и технологичното ниво на икономиката и иновационния потенциал в областта (“икономика на знанието”)

Специфична цел 1.1.1. Развитие на научноизследователската и иновационна дейност за технологичното развитие (НИРД) в предприятията

Специфична цел 1.1.2. Технологично обновяване и иновации в МСП

Специфична цел 1.1.3. Поддържане на активна и привлекателна бизнес среда, изграждане на инфраструктура в индустриални зони и бизнес паркове

Приоритет 1.2. Развитие на конкурентноспособен аграрен сектор и жизнен селски райони

Специфична цел 1.2.1. Въвеждане на нови технологии и иновации в МСП в изостанали селски райони

Специфична цел 1.2.2. Активизиране на бизнеса в изоставащи селски райони чрез насърчаване на индивидуалното и колективно предприемачеството

Приоритет 1.3. Разнообразяване на туристическото предлагане и включване на природното и културно богатство в цялата територия на областта

Специфична цел 1.3.1. Активизиране на развитието на туризма в цялата територия на областта

Специфична цел 1.3.2. Оползотворяване на местния туристически потенциал на основата на културното и природно богатство

Стратегическа цел 2:

Повишаване на жизнения стандарт и намаляване на социалните неравенства

Приоритет 2.1 Подобряване достъпа до пазара на труда, повишаване на заетостта и доходите на населението

Специфична цел 2.1.1. Повишаване на заетостта и доходите с акцент на младежката заетост

Специфична цел 2.1.2. Стимулиране на трудовата мобилност, професионалното образование и ученето през целия живот

Специфична цел 2.1.3. Намаляване на бедността и постигане на социална интеграция на маргинализирани групи в неравностойно положение в периферните общини

Приоритет 2.2 Подобряване на качеството и достъпа до здравни, образователни, социални и културни услуги и спортна инфраструктура

Специфична цел 2.2.1. Изграждане и обновяване на обекти за здравни и социални услуги, за образование, културни прояви и спортна инфраструктура, в т.ч. и подобряване на тяхната енергийна ефективност

Специфична цел 2.2.2. Подобряване качеството на публичните услуги в образователни, здравни, социални и културни заведения

Специфична цел 2.2.3. Намаляване на дела на преждевременно напусналите училище и увеличаване на дела на 30-34 годишните с висше образование

Стратегическа цел 3:

Устойчиво и интегрирано териториално развитие

Приоритет 3.1. Подобряване на техническата инфраструктура, териториалната свързаност и достъпността до обектите за публични услуги

Специфична цел 3.1.1. Подобряване на транспортната свързаност и времето за достъп до публични услуги чрез обновяване на пътната инфраструктура с регионално и местно значение

Специфична цел 3.1.2. Развитие на енергийните мрежи, подобряване на енергийната ефективност и прилагане на възобновяеми енергийни източници

Специфична цел 3.1.3. Подобряване на водоснабдителната и канализационна инфраструктурата и пречистването на отпадъчните води с изграждане и разширяване на пречиствателни съоръжения

Специфична цел 3.1.4. Осигуряване на широколентов достъп и преодоляване на "цифровата изолация" в слабо населените периферни райони

Приоритет 3.2. Щадящо използване на териториалните ресурси и опазване на околната среда в областната територия

Специфична цел 3.2.1. Прилагане на мерки за опазване на околната среда при добивната индустрия и при локализиране на инсталации за ВЕИ

Специфична цел 3.2.2. Депониране, обезвреждане и рециклиране на битови и промишлени отпадъци и рекултивация на замърсени територии

Специфична цел 3.2.3. Защита от ерозионни и свлачищни процеси, предпазване от наводнения и мониторингови системи за опазване на околната среда

Специфична цел 3.2.4. Включване на превантивни мерки за справяне с природни бедствия и адаптирането на областната територия към климатични промени

Приоритет 3.3. Укрепване на градовете-центрове, интегрирано градско развитие и благоустрояване на селищната среда

Специфична цел 3.3.1. Подкрепа за развитието на малките градове в областта като центрове за предоставяне на услуги и работни места в селските периферни територии

Специфична цел 3.3.2. Стимулиране развитието на град Търговище и повишаване значението му като урбанистичен център от трето йерархично равнище в Североизточен район

Специфична цел 3.3.3. Разработване и прилагане на стратегии и планове за интегрирано градско развитие в градовете-центрове с разширено гражданско участие

Стратегическа цел 4:

Намаляване на междуобщинските неравенства чрез партньорства и повишен институционален капацитет

Приоритет 4.1. Стимулиране на вътрешното и външното сътрудничество и партньорство

Специфична цел 4.1.1. Издигане в по-високо ниво на социално-икономическото и културното сътрудничество и сближаване между общините в областта за реализиране на съвместни инициативи за развитие и за намаляване ефекта на периферност

Специфична цел 4.1.2. Развитие на сътрудничество с другите области в Североизточен район и в страната за реализиране на общи инициативи за регионално и местно развитие

Специфична цел 4.1.3. Осъществяване на трансгранично сътрудничество и разширяване на достъпа до източници на финансиране, включително чрез публично-частно партньорство

Приоритет 4.2. Повишаване на институционалния капацитет и ефективността на областната и общинските администрации

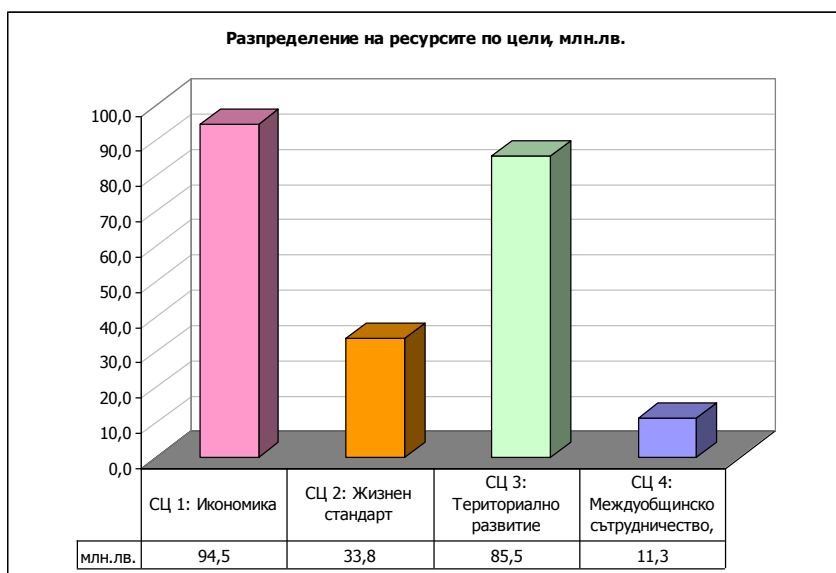
Специфична цел 4.2.1. Повишаване на капацитета на областната и общинските администрации чрез обучение и развитие на уменията за изработване и управление на проекти

Специфична цел 4.2.2. Подобряване на координацията за управление на средствата от Структурните фондове на ЕС на областно и общинско ниво

Специфична цел 4.2.3. Подобряване на предоставяните услуги от областната и общинските администрации

III. Обща оценка на необходимите ресурси за постигане целите на ОСР Търговище

Прилагайки принципа на разпределение от висшестоящи планови документи (НСРР и РПР на СИР), брутният разполагаем ресурс на област Търговище за следващия планов период ще бъде около 225 млн.лв. Вътрешното разпределение по стратегически цели и приоритети следва новата стратегическа линия за прехвърляне на акцента от инфраструктурите (невъзпроизвеждащи принадена стойност и заетост), към стимули за иновации, бизнес инфраструктура и работни места. Това мотивира насочването на най-големия дял (42%) към стратегическото направление „икономика“. Следващият по големина дял (38%) е насочен в направление „Балансирано и устойчиво териториално развитие“, третиращо равностойно развитието както на градските, така и на селските си райони.

Източник: Разчети на НЦТР

Разпределението по източници е съобразено със сегашните нива на финансиране (обобщено, 70-75% от фондове на ЕС, 15-20% национално съфинансиране и 5-10% - частно). Така най-голям дял от финансирането отново се очаква да бъде с източник „структурни фондове“ – 169,1 млн.лв., включително 106,4 млн.лв. от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и 62,7 млн.лв. от другите структурни фондове на ЕС. В този финансов разчет, фискалното бреме за страната ни ще възлиза на около 40,8 млн.лв. В общия разчет е прогнозиран и принос на частни капитали в размер на около 15 млн.лв. Очакваните 2-3% (от общите ресурси) по линия на инженеринговите инструменти Jessica, Jeremie и Jaspers са включени в подробните разчети, но само като перо „други“, а не като стойности.

Отчитайки факта, че средното национално съфинансиране през настоящия планов период е около 17%, фискалната тежест по изпълнение на новата областна стратегия по години за периода 2014 – 2020 г., е както следва:

Фискална тежест за съфинансиране на ОСР по години, млн.лв.

Източник: Разчети на НЦТР